

Cova de Joncadella

Sant Joan de Vilatorrada

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Sant Martí de Torruella
Emplaçament A ponent del Santuari de Joncadella; des de la creu mena un camí fins a la cova.

Coordenades:

Latitud: 41.76608
Longitud: 1.79476
UTM Est (X): 399819
UTM Nord (Y): 4624507

Classificació

Número de fitxa 08218-11
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Modern
Segle XVIII
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Observacions protecció: Ref. Cadastral: 0005074 00CG92D 0001 BJ
Accés Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat Privada
Titular: Bisbat de Vic (C/Santa Maria, 1 08500 Vic)
Autoria de la fitxa Arqueociència S.C. SL. (Raquel Valdenebro)
Data de registre de la fitxa: dv., 22/12/2000 - 01:00

Descripció

Cova que acollia la imatge de la Verge de Joncadella. Situada a ponent del Santuari és un petit forat reforçat i condicionat que avui acull una imatge que reproduïx l'original. L'entrada és formada per un arc de mig punt rebaixat fet amb dovelles irregulars que sosté un mur que reforça el marge. Aquest arc és tancat per una paret arrebossada que fa arc de mig punt i a partir d'una porta de reixa és visible a l'interior.

Observacions:

Lligades amb la tradició de la Mare de Déu trobada hi trobem diverses llegendes i tradicions, entre elles la història dels dos joves captius del mas Mollet i mas Basora que van ser salvats de la presó miraculosament per la Verge, així com la tradició de la curació dels herniats, o els Goigs de la Mare de Déu de Joncadella.

Història

Segons la tradició que repeteix el model de les llegendes de les Mare de Déus Trobades, en època de les invasions musulmanes els cristians varen amagar les seves imatges en llocs amagats, coves i refugis amb l'objectiu de protegir-les del saqueig sarraí. Quan aquests van ocupar de nou les seves terres moltes d'elles van ser retrobades de forma miraculosa. Així va ser com una pastora de Castellnou va observar com un dels seus bous reulava cap a un indret es negava a moure's. Davant de la insistència de l'animal, el pastor va voler veure que passava i va trobar la imatge de la Mare de Déu en una petita cova que hi havia amagada entre els joncs. D'aquí el nom de Joncadella. Al costat de la cova on es va produir la troballa els cristians van aixecar una església per venerar el fet i aquesta es va convertir en Santuari marià. Al marge de les llegendes, el topònim Joncadella data ja del segle XI i en efecte fa referència a un indret amb abundants plantes d'aquest tipus. El lloc fou centre d'una important devoció mariana durant tota l'època medieval i moderna. Hem de tenir en compte que la majoria d'aquestes llegendes daten del segle XIV. La importància d'aquest santuari marià bé donat tant per la seva situació geogràfica, ben bé al centre del Pla de Bages, molt a prop de Manresa i molt ben comunicat (al costat de camí que anava de Manresa a Cardona) com per la categoria de la devoció, de tal manera que de tots els santuaris marians de la comarca del Bages, aquest era considerat el més important i d'una categoria superior als altres i entre totes les Maredeceú, la de Joncadella era considerada la patrona del Bages i allà on es feien peregrinacions i cultes en les situacions més difícils i on hi anaven tots els pobles de la Comarca. És possible que la Cova fos construïda ja al segle XIV quan apareix la tradició de la Maredeceú trobada aprofitant una petita coveta natural. L'any 1748 patiria també modificacions juntament amb l'església. (AA.DD, 1984)

Bibliografia

AA.DD.(1984), Recopilació de la història del municipi de Sant Joan de Vilatorrada. Sant Joan de Vilatorrada. ANÒNIM (1914), El santuario y la virgen de Juncadella. Revista Ilustrada Jorba, núm 63. Manresa. Pàgs. 69-72. ANÒNIM (1913) Juncadella: breu notícia del santuari y de la imatge y dels captius. Manresa. ANÒNIM (1922), Novena en honor de la Mare de Déu de Juncadella. Manresa. BALLÚS G.(2000), Guia de festes del Bages. C.E.B. Col·lecció de guies. Núm 2. Manresa. BENET I CLARÀ A.(1985) Història de Manresa. Dels orígens al s.XI. Manresa. SARRET I ARBÓS J.M.(1915), Història y tradiciones de Juncadella. Lleida. SARRET I ARBÓS. J.M.(1929) Santuari de Nostra Senyora de Juncadella: història i tradicions. Manresa.

